

ACTIVITATS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS GIRONINS DURANT EL CURS 2019-2020

NARCÍS SOLER MASFERRER

President de l'IEG

En el número 60 dels Annals, que correspon a l'any 2019, vam donar compte de les activitats de l'Institut d'Estudis Gironins des de l'estiu del 2018 fins al del 2019. Aquí esmentarem les més importants de les que han tingut lloc des de l'estiu de 2019 fins al del 2020, que és quan el volum que teniu a les mans ha estat portat a impremta.

ANNALS LX DE 2019

El volum LX dels Annals de l'Institut d'Estudis Gironins, que correspon a l'any 2019, va ser publicat el novembre d'aquell mateix any i poc després va ser repartit entre els socis. Es tracta d'un volum miscel·lani que conté encara dos articles derivats del cicle de conferències *Llegendes de Girona*, que, organitzat per l'Institut d'Estudis Gironins i el Museu d'Història de Girona, va tenir lloc a la biblioteca Carles Rahola de gener a maig de 2018. Segueixen després deu articles més de temes i èpoques diversos i les necrològiques de Xavier Alberch i Fugueras, que fou membre de la junta del IEC, i de Joan Busquets i Dalmau, que en fou soci.

ITINERARIS PER GIRONA

Com en els últims anys, l'Institut d'Estudis Gironins i el Museu d'Història de la ciutat van organitzar un cicle de visites a Girona. La tardor de 2018 havíem visitat nou llocs relativament poc coneguts de la ciutat. Aquest cop vam decidir dedicar totes les deu visites del cicle a diferents aspectes de la catedral de Girona (fig. 1). Agraïm des d'aquí als responsables de la Seu l'interès que van posar en aquest cicle i totes les facilitats que ens van donar,

10 MIRADES A LA CATEDRAL DE GIRONA

Itineraris per Girona
Cicle organitzat per l'Institut d'Estudis Gironins i el Museu d'Història de Girona
Amb la col·laboració del capítol de la Catedral de Girona

L'Institut d'Estudis Gironins i el Museu d'Història de Girona organitzen, com en altres anys, un cicle d'itineraris per conèixer Girona de més a prop. Aquesta vegada dediquem el programa íntegrament a la catedral. Al llarg de 10 mirades diferents, ens passejarem pels seus espais, que abraçen més de mil anys d'història, amb l'acompanyament de persones conexas de la catedral i dels seus valors patrimonials.

Soterranis de la catedral
Amb Josep Maria Nolla
05/10/19

Visita a la seu romànica: la catedral invisible
Amb Marc Sureda
12/10/19

El Tapís de la Creació
Amb Joan Piña
19/10/19

La nau gòtica més ampla del món
Amb Pere Freixas
16/11/19

La capçalera gòtica
Amb Joan Molina
23/11/19

Més informació:
Museu d'Història de Girona
www.girona.cat/museucitadania
@museu_historia_g
#museuhistoriagirona

Record després de la vida: sepulcres i osseres a la catedral
Amb Miquel Àngel Fumanal
14/12/19

Els mestres vidriers de la seu
Amb Anna Santolària
11/01/20

Mirades al Museu-Tresor de la catedral
Amb Pere Freixas
18/01/20

La catedral barroca
Amb Francesc Miralpeix
01/02/20

L'argenteria de la seu
Amb Joan Damenge
15/02/20

10 MIRADES A LA CATEDRAL DE GIRONA

○ Dissabtes a les 11 h
○ Punt de trobada a la pl. de la Catedral
○ Activitat gratuïta
○ Aforament limitat a 25 persones
☑ Cal reserva prèvia a www.girona.cat/museucitadania

Girona Cultura IEG INSTITUT D'ESTUDIS GIRONINS CATEDRAL DE GIRONA Ajuntament de Girona

Fig. 1. Fullet dels itineraris per Girona de la tardor i hivern 2018/2019.

l'interès i facilitats que el van fer possible. Aquest nou cicle d'itineraris va tenir lloc la tardor de 2019 i els primers mesos de 2020. Com és costum es va fer el dissabte al matí, a partir de les 11 h, i el punt de sortida va ser el Museu d'Història de Girona. El museu també va tenir cura de regular l'assistència a través d'inscripció prèvia (www.girona.cat/museucitadania), cosa aconsellada per l'elevat nombre de persones que hi volen participar, que ens obliga a limitar el nombre d'assistents.

Aquests foren els dies que visitarem la catedral i les persones que van fer les explicacions, totes elles expertes en l'aspecte de la catedral que aquell dia es tractava:

- 5 d'octubre de 2019. Soterranis de la catedral, amb Josep Maria Nolla.
- 12 d'octubre de 2019. Visita a la seu romànica: la catedral invisible, amb Marc Sureda.
- 19 d'octubre de 2019. El Tapís de la Creació, amb Joan Piña.
- 16 de desembre de 2019. La nau gòtica més ampla del món, amb Pere Freixas.
- 23 de novembre de 2019. La capçalera gòtica, amb Joan Molina.
- 14 de desembre de 2019. Record després de la vida: sepulcres i osseres a la catedral, amb Miquel Àngel Fumanal.

Fig. 2. Visita del dia 11 de gener de 2020. Anna Santolària explica el vitrall més antic de la catedral recentment descobert.

Fig. 3. Visita del dia 18 de gener de 2020 a la catedral. Pere Freixas va explicar una selecció de les peces que es conserven al Tresor o Museu de la Catedral.

Fig. 4. Visita del dia 1 de febrer de 2020 a la catedral barroca. Francesc Miralpeix explica la construcció de les escales i de la façana.

- 11 de gener de 2020. Els mestres vidriers de la Seu, amb Anna Santolària. Aquesta visita va començar al Museu d'Art per veure la sala on s'expliquen les taules de vitraller que s'hi conserven, va continuar a la catedral on vàrem veure el vitrall més antic de la catedral, que feia poc que s'havia descobert darrere el retaule de la capella del Corpus, i va acabar al taller de la vitrallera Anna Santolària, la nostra guia (fig. 2).

- 18 de gener de 2020. Mirades al Museu-Tresor de la catedral, amb Pere Freixas (fig. 3).

- 1 de febrer de 2020. La catedral barroca, amb Francesc Miralpeix (fig. 4).

- 15 de febrer de 2020. L'argenteria de la seu. Aquesta visita havia de ser dirigida per Joan Domenge, tal com estava anunciat. No li va ser possible fer-la i la van conduir Pere Freixas i Joan Piña.

EL CICLE DE CONFERÈNCIES 'CARESTIES, CALAMITATS, ADVERSITATS, TERRATRÈMOLS, PESTES, AIGUATS, SETGES...'

L'Institut d'Estudis Gironins va organitzar un nou cicle de conferències després dels que ja va oferir el 2014/2015 (*Carlemany i Girona. Història i*

Llegenda), el 2015/2016 (*La Girona de l'antiguitat. De la indigència preromana a l'alta edat mitjana*), el 2016/2017 (*Joaquim Botet i Sisó, 1846-1917. Un home de la Renaixença a Girona*), el 2017/2018 (*Llegendes de Girona*) i el 2018/2019 (*La pedra de Girona*).

El nou cicle de l'any 2020 va ser organitzat com tots els altres amb el Museu d'Història de la ciutat i la biblioteca Carles Rahola (fig. 5).

**Cicle de
CONFERÈNCIES
2020**

**Caresties, calamitats,
adversitats, terratrèmols,
pestes, aiguats, setges...**

A dos quarts de set de la tarda
Biblioteca Carles Rahola de Girona. Auditori gran.

Entrada gratuïta

14 de gener Joel Colomer
Caristiam et penuriam grani. El mercat de cereals a principis del segle XIV a la ciutat de Girona

28 de gener Josep Maria Nolla
El setge de 1285

4 de febrer Albert Reixach
Memòria i gestió de les inundacions a la Girona medieval i moderna

11 de febrer David García Algilaga
Girona, capital d'un territori estratègic bombardejat

3 de març Eduard Canal
Ponts trencats. De Sant Francesc al Pont Major

10 de març Sílvia Planas
Els terratrèmols de 1427-28

14 d'abril Cristina Ribot
Les bàrbars i la defensa de Girona en el setge de 1809

28 d'abril Lídia Donat
L'atac al call de 1391

12 de maig Anna Gironella
La pesta de 1650 a Girona

26 maig Sandrine Víctor
Yersinia pestis i Girona al final de l'època medieval

DL G.I.5-2020

Fig. 5. Fullet de les conferències previstes per a l'any 2020.

Dèiem en el fullet que vàrem editar per fer-les conèixer que volíem tractar-hi algunes de les amenaces, desastres i dificultats més rellevants que s'ha trobat la ciutadania gironina al llarg de la història. Alguns d'aquests fets foren generals a tot Europa, com la fam i la pesta, d'altres més particulars de Catalunya com els terratrèmols o els atacs als jueus a finals del segle XIV, i finalment d'altres propis de la ciutat de Girona com són els setges, inundacions, destruccions i bombardejos que ha sofert. Aquestes conferències ens farien conèixer fets que van condicionar la vida i la mort dels nostres predecessors. Havien de tenir lloc els dimarts a dos quarts de set de la tarda a l'auditori gran de la biblioteca Carles Rahola, i l'entrada era lliure i gratuïta.

Aquestes foren les conferències programades:

14 de gener de 2020. Joel Colomer, *Caristiam et penuriam grani. El mercat de cereals a principis del segle XIV a la ciutat de Girona.*

28 de gener de 2020. Josep Maria Nolla, *El setge de 1285.*

4 de febrer de 2020. Albert Reixach, *Memòria i gestió de les inundacions a la Girona medieval i moderna.*

11 de febrer de 2020. David García Algilaga, *Girona, capital d'un territori estratègic bombardejat.*

3 de març de 2020. Eduard Canal, *Ponts trencats. De Sant Francesc al Pont Major.*

10 de març de 2020. Antoni Riera, *La societat gironina baixmedieval davant els sismes: calamitat, pànic i ritualisme expiatori.*

14 d'abril de 2020. Cristina Ribot, *Les bàrbares i la defensa de Girona en el setge de 1809.*

28 d'abril de 2020. Lídia Donat, *L'atac al call de 1391.*

12 de maig de 2020. Anna Gironella, *La pesta de 1650 a Girona.*

26 maig de 2020. Sandrine Víctor, *Yersinia pestis i Girona al final de l'època medieval.*

La conferència del 3 de març no es va poder fer per malaltia del conferenciant. I l'última va ser la del 10 de març, d'Antoni Riera. Perquè qui ens havia de dir que una nova pesta o pandèmia, la de la Covid-19, interrompria el nostre cicle, ens confinaria tots a casa i faria impossible els actes on es reuneix molta gent en un local tancat, com en les nostres conferències. El tema del nostre cicle va resultar premonitori. Les reaccions de la gent davant els terratrèmols medievals que ens explicà Antoni Riera eren molt semblants a les que ha provocat la Covid-19. El cas és que les últimes quatre conferències es van quedar sense fer.

ALTRES ACTIVITATS

Quasi tot el que teníem previst per a la resta de l'any s'ha vist alterat per la pandèmia. Ens havíem compromès a organitzar la XXV Trobada de centres d'estudis de les comarques gironines, una trobada que es fa cada any. No serà possible fer-ho, com volíem, el mes de setembre.

Tampoc sabem si serà possible organitzar un nou cicle de visites a llocs de la ciutat de Girona. Teníem previst dedicar-lo a Sant Feliu. Ni si podem engegar un cicle de conferències, en què tenim pensat recuperar les quatre que aquest any no s'han pogut fer.

L'edició dels Annals 61 de 2020 va seguir el seu curs sense entrebancs. Van dedicats a l'edició de les ponències i comunicacions presentades al VIè Congrés d'Història de Girona que l'Institut d'Estudis Gironins i l'Ajuntament de Girona van organitzar amb el títol *Hospitalitas et caritas. Hospitals, cases de beneficència i caritat a Girona al llarg de la Història*, dedicat a la malaltia i la pobresa, uns temes de la més gran importància en la història de la ciutat. El congrés va tenir lloc el dia 22 de març de 2019 a la Masia de la Torre, seu de l'Institut.

També aviat haurà finalitzat la segona Beca d'Història Lluís Batlle i Prats i podem veure'n els resultats. Properament es convocarà la tercera.

A Paris, Chez M. de Larroisse, Rue St. Jacques, à la Pomme d'Or,

Avec. Priv. du Roy.

Habit de Chirurgien.